

נוסח מוצע לדיון בוועדת החוקה ביום 21.1.2025 – הצעת חוק-יסוד: השפיטה (תיקון מס' 3) והצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 101), התשפ"ג-2023:

בהמשך להחלטת הוועדה מיום 15.1.2025 לחדש את דיוניה בהצעת חוק-היסוד ובהצעת החוק שבכותרת בהתאם לסעיף 89 לתקנון הכנסת, יו"ר הוועדה מבקש להעלות כמצע לדיון הקבוע ליום 21.1.2025 את הנוסח שלהלן, בהתאם למתווה ההסכמה שפורסם ביום 9.1.2025.

מטבע הדברים, הוועדה תקיים דיונים ביחס להשלמות והצעות לתיקונים בנוסח, ככל שיעלו במסגרת הדיון.

המסמך כולל את נוסח הצעות החוק, ולאחריהן נוסח משולב שלהן.

נוסח

חוק-יסוד: השפיטה (תיקון מס' 3)

תיקון סעיף 4 .1 בחוק-יסוד: השפיטה (להלן – חוק היסוד), בסעיף 4 –

(1) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

”(ב) (1) הוועדה תהיה של תשעה חברים, שהם –

(א) נשיא בית המשפט העליון ושני שופטים אחרים של

בית המשפט העליון שיבחר חבר שופטיו;

(ב) שר המשפטים ושר אחר שתקבע הממשלה;

(ג) שני חברי הכנסת שתבחר הכנסת, אחד מסיעות

הקואליציה שייבחר על ידן ואחד מסיעות האופוזיציה

שייבחר על ידן, כפי שייקבע בחוק או בתקנון הכנסת;

(ד) שני נציגי ציבור שהם משפטנים, שתבחר הכנסת,

אחד בידי סיעות הקואליציה ואחד בידי סיעות

האופוזיציה, כפי שייקבע בחוק או בתקנון הכנסת.

(2) שר המשפטים יהיה יושב ראש הוועדה.”;

(2) בסעיף קטן (ג), בסופו יבוא ”והמניין החוקי בישיבותיה הוא חמישה

חברים”;

(3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) החלטה של הוועדה תתקבל על דעת רוב חבריה ובהם אחד מהמנויים בכל אחת מפסקאות (1) עד (3) שלהלן, המכהנים בוועדה, והכול כשאינו בחוק יסוד זה הוראה אחרת לעניין זה או אם נקבע בחוק רוב גדול יותר:

(1) שר, חבר כנסת מקרב חברי הכנסת מסיעות הקואליציה, או נציג הציבור שנבחר בידי סיעות הקואליציה;

(2) חבר כנסת מקרב סיעות האופוזיציה או נציג הציבור שנבחר בידי סיעות האופוזיציה;

(3) שופט.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), בחירת הוועדה בשופט לבית המשפט העליון – תהיה על דעת רוב חבריה ובהם אחד מהמנויים בסעיף קטן (ד)(1) ואחד מהמנויים בסעיף קטן (ד)(2), בלבד."

הוספת סעיף 4א 2. אחרי סעיף 4 לחוק היסוד יבוא:

"מינוי שופטים 4א. (א) על אף האמור בסעיף 4(ה), הסתיימה חסרים בבית המשפט העליון וחלפה שנה מיום שהסתיימה כהונתו של הראשון בהם או מיום תחילת כהונתה של כנסת חדשה, לפי המאוחר, רשאי שר המשפטים להחליט כי בחירת שני שופטים במקומם תהיה בהתאם להוראות סעיף זה, והודעה על החלטה כאמור תפורסם ברשומות.

(ב) חברי הוועדה המנויים בסעיף 4(ד)(1) כאחד יציעו שלושה מועמדים ויתר חברי הוועדה יבחרו מהם אחד, וחברי הוועדה המנויים בסעיף 4(ד)(2) כאחד יציעו שלושה מועמדים ויתר חברי הוועדה יבחרו מהם אחד.

(ג) הוצעו שלושה מועמדים כאמור בסעיף קטן (ב), וחלף חודש מבלי שנבחר מהם מועמד, רשאים חברי הוועדה שהציעו את אותם מועמדים לבחור מהם אחד.

(ד) המועמדים שנבחרו לפי סעיף קטן (ב) או (ג), לפי העניין, ימונו יחד כאמור בסעיף 4(א).

(ה) שר המשפטים רשאי להחליט כאמור בסעיף קטן (א) פעם אחת בלבד בתקופת כהונתה של אותה כנסת.

תחילה 3. תחילתו של חוק-יסוד זה ביום כינוס הכנסת ה-26.

*****

הצעת חוק בתי המשפט (תיקון מס' 101), התשפ"ג-2023

תיקון סעיף 6 1. בחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 6 –

(1) האמור בפסקה (1) יסומן "(א)" ואחריו יבוא :

"(ב) חברי הכנסת שיכהנו כחברי הוועדה מסיעות הקואליציה ייבחרו על ידי חברי הכנסת מסיעות הקואליציה וחברי הכנסת שיכהנו כחברי הוועדה מסיעות האופוזיציה ייבחרו על ידי חברי הכנסת מסיעות האופוזיציה, בהתאם להוראות שייקבעו בתקנון הכנסת.

(ג) חל שינוי בהשתייכותו של חבר הוועדה לסיעות הקואליציה או לסיעות האופוזיציה, תיפסק חברותו בוועדה, וייבחר חבר אחר במקומו כאמור בפסקה (א) בתוך 30 ימים ממועד השינוי.

(ד) בפסקה זו –

"סיעות הקואליציה" – הסיעות בכנסת שהן צדדים להסכמים המחייבים תמיכה בממשלה ;

"סיעות האופוזיציה" – הסיעות בכנסת שאינן צדדים להסכמים המחייבים תמיכה בממשלה ;"

(2) במקום פסקה (2) יבוא :

"(2) (א) הכנסת תבחר בבחירה חשאית שני נציגי ציבור שיכהנו כחברי הוועדה, אחד בידי סיעות הקואליציה ואחד בידי סיעות האופוזיציה, בהתאם להוראות שייקבעו בתקנון הכנסת, והם יכהנו כל עוד הכנסת שבה הם נבחרו מכהנת, ואם תמה כהונת הכנסת – עד שהכנסת החדשה תבחר חברים אחרים במקומם.

(ב) כשיר להתמנות כנציג ציבור משפטן בעל ניסיון בייצוג בפני בתי המשפט ;"

(3) בפסקה (3א), במקום "לפחות אחד מנציגי הכנסת בוועדה ולפחות אחד מנציגי לשכת עורכי הדין בוועדה" יבוא "לפחות אחד מבין חברי הוועדה שייבחרו בידי סיעות הקואליציה ולפחות אחד מבין חברי הוועדה שייבחרו בידי סיעות האופוזיציה –".

תיקון סעיף 7 .2 בסעיף 7 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (ב)(3), במקום "שלושה" יבוא "שני";

(2) סעיף קטן (ג) – בטל.

תיקון חוק הכנסת .3 בחוק הכנסת, התשנ"ד–1994, בסעיף 6(ג), בכל מקום, במקום "תבחר" יבוא "ייבחר".

תחילה .4 תחילתו של חוק זה ביום כינוס הכנסת ה-26.

חוק-יסוד: השפיטה

פרק א': הוראות יסוד

1. סמכות שפיטה (א) אלה בתי המשפט שסמכות שפיטה נתונה בידיהם:
- (1) בית המשפט העליון;
  - (2) בית משפט מחוזי;
  - (3) בית משפט שלום;
  - (4) בית משפט אחר שנקבע בחוק כבית משפט;
- בחוק זה, "שופט" – שופט של בית משפט כאמור.
- (ב) סמכות שפיטה נתונה גם בידי אלה:
- (1) בית דין דתי;
  - (2) בית דין אחר;
  - (3) רשות אחרת,
- והכל כפי שנקבע בחוק.
- (ג) לא יוקם בית משפט או בית דין למקרה מיוחד.
2. אי תלות בעניני שפיטה אין מרות על מי שבידו סמכות שפיטה, זולת מרותו של הדין.
3. פומביות הדין בית משפט ידון בפומבי, זולת אם נקבע אחרת בחוק או אם בית המשפט הורה אחרת לפי חוק.

פרק ב': השופטים

4. מינוי שופטים (א) שופט יתמנה בידי נשיא המדינה לפי בחירה של ועדה לבחירת שופטים.
- (ב) (1) הועדה תהיה של תשעה חברים, שהם –
- (א) נשיא בית המשפט העליון; וְשני שופטים אחרים של בית המשפט העליון שיבחר חבר שופטיו;
- (ב) שר המשפטים ושר אחר שתקבע הממשלה;
- (ג) שני חברי הכנסת שתבחר הכנסת, אחד מסייעות הקואליציה שייבחר על ידן ואחד מסייעות האופוזיציה שייבחר על ידן, כפי שייקבע בחוק או בתקנון הכנסת;
- ושני נציגים של לשכת עורכי הדין שתבחר המועצה הארצית של הלשכה
- (ד) שני נציגי ציבור שהם משפטנים, שתבחר הכנסת, אחד בידי סיעות הקואליציה ואחד בידי סיעות האופוזיציה, כפי שייקבע בחוק או בתקנון הכנסת;
- (2) שר המשפטים יהיה יושב ראש הועדה.
- (ג) הועדה רשאית לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת משבעה, והמניין החוקי בישיבותיה הוא חמישה חברים.
- (ד) החלטה של הועדה תתקבל על דעת רוב חבריה ובהם אחד מהמנויים בכל אחת מפסקאות (1) עד (3) שלהלן, המכהנים בוועדה, והכול כשאין בחוק יסוד זה הוראה אחרת לעניין זה או אם נקבע בחוק רוב גדול יותר:
- (1) שר, חבר כנסת מקרב חברי הכנסת מסייעות הקואליציה, או נציג הציבור שנבחר בידי סיעות הקואליציה;
- (2) חבר כנסת מקרב סיעות האופוזיציה או נציג הציבור שנבחר בידי סיעות האופוזיציה;
- (3) שופט.

(ה) על אף האמור בסעיף קטן (ד), בחירת הוועדה בשופט לבית המשפט העליון – תהיה על דעת רוב חבריה ובהם אחד מהמנויים בסעיף קטן (ד)(1) ואחד מהמנויים בסעיף קטן (ד)(2), בלבד.

מינוי שופטים
חסרים בבית המשפט העליון
4א. (א) על אף האמור בסעיף 4(ה), הסתיימה כהונתם של שני שופטים של בית המשפט העליון וחלפה שנה מיום שהסתיימה כהונתו של הראשון בהם או מיום תחילת כהונתה של כנסת חדשה, לפי המאוחר, רשאי שר המשפטים להחליט כי בחירת שני שופטים במקומם תהיה בהתאם להוראות סעיף זה, והודעה על החלטה כאמור תפורסם ברשומות.

(ב) חברי הוועדה המנויים בסעיף 4(ד)(1) כאחד יציעו שלושה מועמדים ויתר חברי הוועדה יבחרו מהם אחד, וחברי הוועדה המנויים בסעיף 4(ד)(2) כאחד יציעו שלושה מועמדים ויתר חברי הוועדה יבחרו מהם אחד.

(ג) הוצעו שלושה מועמדים כאמור בסעיף קטן (ב), וחלף חודש מבלי שנבחר מהם מועמד, רשאים חברי הוועדה שהציעו את אותם מועמדים לבחור מהם אחד.

(ד) המועמדים שנבחרו לפי סעיף קטן (ב) או (ג), לפי העניין, ימונו יחד כאמור בסעיף 4(א).

(ה) שר המשפטים רשאי להחליט כאמור בסעיף קטן (א) פעם אחת בלבד בתקופת כהונתה של אותה כנסת.

הוראת תחילה: תחילתו של חוק-יסוד זה ביום כינוס הכנסת ה-26.

חוק בתי המשפט [נוסח משולב], תשמ"ד-1984

פרק א': השופטים

סימן א': תחולה

1. פרק זה דן בשופטים של –

(1) בית המשפט העליון;

(2) בתי המשפט המחוזיים;

(3) בתי משפט השלום.

סימן ב': כשירות

2. אלה כשירים להתמנות לשופטי בית המשפט העליון:

(1) מי שכהן במשך תקופה של חמש שנים כשופט בית משפט מחוזי;

(2) מי שרשום, ומי שזכאי להיות רשום, בפנקס חברי לשכת עורכי הדין ועסק, ברציפות או לסירוגין, לא פחות מעשר שנים, מהן לפחות חמש שנים בארץ, באחד או באחרים מן הדברים האלה:

(א) עריכת דין;

(ב) שפיטה או תפקיד משפטי אחר בשירות מדינת ישראל או בשירות אחר שנקבעו בתקנות לענין זה;

(ג) הוראת משפטים באוניברסיטה או בבית ספר גבוה למשפט שנקבעו בתקנות לענין זה;

(3) משפטאי מובהק.

2א. לא יתמנה לשופט בית המשפט העליון מי שכהן בתפקיד היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה, אלא אם כן עברה תקופה של שמונה עשר חודשים מיום סיום כהונתו.

3. אלה כשירים להתמנות לשופטי בית משפט מחוזי:

נושא הפרק

כשירותם של שופטי בית המשפט העליון

תקופת צינון למינוי שופט עליון

כשירותם של שופטי בית משפט מחוזי

- (1) מי שכיהן במשך תקופה של ארבע שנים כשופט של בית משפט שלום ;
- (2) מי שרשום, ומי שזכאי להיות רשום, בפנקס חברי לשכת עורכי הדין, ועסק, ברציפות או לסירוגין, לא פחות משבע שנים, מהן לפחות שלוש שנים בארץ, באחד או באחדים מן הדברים המנויים בסעיף 2(2).
4. כשירים להתמנות לשופטי בית משפט שלום, מי שרשום ומי שזכאי להיות רשום בפנקס חברי לשכת עורכי הדין, ועסק ברציפות או לסירוגין, לא פחות מחמש שנים, מהן לפחות שנתיים בארץ, באחד או באחדים מן הדברים המנויים בסעיף 2(2).
5. אזרחות
- (א) לא יתמנה לשופט מי שאינו אזרח ישראלי.
- (ב) היה המועמד למינוי גם בעל אזרחות שאינה ישראלית ודיני המדינה שהוא אזרח בה מאפשרים את שחרורו מאזרחות זו, לא יתמנה אלא לאחר שעשה את כל הדרוש מצדו לשם שחרורו ממנה.

סימן ג': מינוי

6. הועדה לבחירת שופטים

הוראות אלה יחולו לענין הועדה לבחירת שופטים שלפי סעיף 4 לחוק-יסוד: השפיטה (להלן – הועדה):

- (1) (א) הכנסת תבחר בבחירה חשאית את שני חברי הכנסת שיכהנו כחברי הועדה; הם יכהנו כל עוד הם חברי הכנסת, ואם תמה כהונת הכנסת – עד שהכנסת החדשה תבחר חברים אחרים במקומם, והכל בכפוף להוראות חוק הכנסת, התשנ"ד-1994.
- (ב) חברי הכנסת שיכהנו כחברי הועדה מסיעות הקואליציה ייבחרו על ידי חברי הכנסת מסיעות הקואליציה וחברי הכנסת שיכהנו כחברי הועדה מסיעות האופוזיציה ייבחרו על ידי חברי הכנסת מסיעות האופוזיציה, בהתאם להוראות שייקבעו בתקנון הכנסת.
- (ג) חל שינוי בהשתייכותו של חבר הועדה לסיעות הקואליציה או לסיעות האופוזיציה, תיפסק חברותו בוועדה, וייבחר חבר אחר במקומו כאמור בפסקה (א) בתוך 30 ימים ממועד השינוי.
- (ד) בפסקה זו –
- "סיעות הקואליציה" – הסיעות בכנסת שהן צדדים להסכמים המחייבים תמיכה בממשלה;
- "סיעות האופוזיציה" – הסיעות בכנסת שאינן צדדים להסכמים המחייבים תמיכה בממשלה;
- (2) המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין תבחר את נציגיה בבחירה חשאית; הם יכהנו תקופה של שלוש שנים;
- (א) הכנסת תבחר בבחירה חשאית שני נציגי ציבור שיכהנו כחברי הועדה, אחד בידי סיעות הקואליציה ואחד בידי סיעות האופוזיציה, בהתאם להוראות שייקבעו בתקנון הכנסת, והם יכהנו כל עוד הכנסת שבה הם נבחרו מכהנת, ואם תמה כהונת הכנסת – עד שהכנסת החדשה תבחר חברים אחרים במקומם.
- (ב) כשיר להתמנות כנציג ציבור משפטן בעל ניסיון בייצוג בפני בתי המשפט;
- (3) שני שופטי בית המשפט העליון יכהנו תקופה של שלוש שנים ;
- (א3) לפחות אחד מנציגי שופטי בית המשפט העליון בוועדה, לפחות אחד מנציגי הממשלה בוועדה, לפחות אחד מבין חברי הועדה שייבחרו בידי סיעות הקואליציה ולפחות אחד מבין חברי הועדה שייבחרו בידי סיעות האופוזיציה מנציגי הכנסת בוועדה ולפחות אחד מנציגי לשכת עורכי הדין בוועדה – יהיו נשים ;
- (4) הרכב הועדה יפורסם ברשומות.
6. הצבעה בוועדה
- חבר הועדה יצביע על פי שיקול דעתו, ולא יהיה מחויב להחלטות הגוף שמטעמו הוא חבר בוועדה.
7. סדרי עבודת הועדה
- (א) ראה שר המשפטים שיש למנות שופט, יודיע על כך ברשומות ויכנס את הועדה.
- (ב) אלה רשאים להציע מועמדים :

- (1) שר המשפטים ;
- (2) נשיא בית המשפט העליון ;
- (3) ~~שלדושה שני חברי הוועדה כאחד ;~~
- (ג) (1) ~~הצעת הוועדה על מינויו של שופט תהיה על דעת רוב חבריה שהשתתפו בהצבעה ;~~
- (2) ~~על אף הוראות פסקה (1), הצעת הוועדה על מינויו של שופט לבית המשפט העליון תהיה על דעת שבעה מחברי הוועדה ; פחת מספר המשתתפים בהצבעה מתשעה תהיה ההצבעה על דעת רוב המשתתפים שלא יפחת ממספר המשתתפים בהחסיר שניים.~~
- (ד) הוועדה תקבע את שאר סדרי דיוניה ועבודתה.

הוראת תחילה : תחילתו של חוק זה ביום כינוס הכנסת ה-26.

חוק הכנסת, תשנ"ד-1994

פרק ג': בחירת נציגים

6. בחירת נציגים (א) בסעיף זה – "הליכים פליליים" – כהגדרתם בסעיף 7(א) ; "ועדה" –
- (1) הוועדה לבחירת דיינים שלפי סעיף 6 לחוק הדיינים, התשט"ו-1955 ;
- (2) ועדת המינויים שלפי סעיף 4 לחוק הקאדים, התשכ"א-1961 ;
- (3) ועדת המינויים שלפי סעיף 11 לחוק בתי הדין הדתיים הדרוזיים, התשכ"ג-1962 ;
- (4) הוועדה לבחירת שופטים שלפי סעיף 4 לחוק-יסוד : השפיטה.
- (ב) הכנסת רשאית, בתקנונה, לקבוע סייגים לבחירת חבר מטעמה בוועדה, דרכי השעיה של חבר בוועדה שמתנהלים נגדו הליכים פליליים, עד לסיומם, וכן דרכי העברה של חבר בוועדה מכהונתו בה, אם הורשע בדין, בעקבות הליכים פליליים.
- (ג) העבירה הכנסת מכהונתו חבר בוועדה, תבחר ייבחר חבר אחר במקומו ; השעתה הכנסת מכהונתו חבר בוועדה, תבחר ייבחר חבר אחר במקומו למשך תקופת ההשעיה.